

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Sakshandsamar: Tom Dybwad
Telefon: 57643123
E-post: fmsftd@fylkesmannen.no

Vår dato
18.04.2016
Dykkar dato
23.02.2016

Vår referanse
2011/2014- 562
Dykkar referanse

Noregs vassdrags- og energidirektorat
Pb 5091
0301 OSLO

Fråsegn til søknad om bygging av 132 kV kraftleidning frå Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon i kommunane Gulen og Masfjorden

Fylkesmannen vurderer at alle alternativa for kraftlinja er i konflikt med landskap, friluftsliv og opplevingsverdi, og vil føre til bortfall og oppsplitting av inngrepsfrie naturområde. Konsekvensutgreiinga gir, slik vi ser det, ikkje godt nok grunnlag for å vurdere og ta stilling til dei ulike alternativa. Vi tilrår at NVE ser nærmare på den samla belastninga for landskapsinteressene. Vidare ber vi om at det vert utarbeidd eit nyt alternativ med utgangspunkt i alternativ 2a i konsesjonssøknaden og eksisterande kraftlinjer kring Nordgulen. Vi legg til grunn at det vert gjennomført synfaring før vedtak.

Bakgrunn

Søknaden om bygging av ny 132 kV kraftlinje frå eit eventuelt Dalsbotnfjellet vindkraftverk i Gulen kommune til Frøyset i Masfjorden var på høyring i 2015. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane gav då ikkje uttale. Høyringa viste at det var stor lokal motstand mot å føre linja frå Kjelbu gjennom Myrdalen. På bakgrunn av dette har søker utarbeidd ein tilleggssøknad som viser alternative trasear i dette området. Alternativ 2 og 3 går begge på vestsida av Myrdalen, men alternativ 2 kryssar dalføret i inste del over til Grindebotnen like sør for fylkesgrensa, og følgjer opphaveleg traseforslag (alternativ 1) vidare nordover. Alternativ 3 går på eit fjellplatå (300 – 600 moh) frå Tangedalen fram til linja kryssar dalføret ved Kjelbu vest for alternativ 1, for så gå saman med dette. I tillegg er det for alle alternativa lagt til grunn ei omlegging ved Stølsvatnet nord for Austgulfjorden, der linja over ei strekning på 1,6 km no er planlagd lenger vest for å unngå konflikt med stølsområde.

Konsesjonssøknaden omfattar alle alternativ, men søker held alternativ 3 som det primære. Planen er å nytte H-master i tre med hengjande isolatorar.

Fylkesmannen er kjend med at Gulen kommune har gått mot bygging av Dalsbotnfjellet vindkraftpark, og kommunen har klaga på NVE sitt vedtak om å gi konsesjon. Vi er og kjende med at det er sterk motstand i Gulen kommune mot alternativ 1 for 132 kV-linja frå vindkraftparken til Frøyset.

I samband med søknaden om å bygge Dalsbotnfjellet vindkraftpark (og Brosviksåta vindkraftpark) var det ein annan linjetrasé som var hovudalternativ dersom berre Dalsbotnfjellet vindkraftpark skulle få konsesjon. Denne linja gjekk over Nesfjellet,

Leversundet (Livresundet) og Sponkletten før linja møtte eksisterande 22 kV kraftlinje ved Slettefjellet for så å følge denne fram til Frøyset. I konsekvensutgreiinga for landskap står det dette om alternative trasear (dvs. om alternativ 1 og om det vestlige alternativet, vår merknad) «*Også de alternative traseene vil stedvis ha en linjeføring som er dårlig tilpasset topografi og linjene i landskapet. Det vestligste alternativet ned dalsiden fra Søre Nesfjellet vil ha en eksponert beliggenhet i forhold til Fv. 57 og Leversundet bru. Ikke langt fra bru møtes tre kraftledninger som går henholdsvis vestover, nordover og østover. Fjordkryssingen parallelt med bruha og nær eksisterende kraftledninger vil øke inntrykket av store tekniske installasjoner. Det vil også medføre nærføring i forhold til gammel husmannsplass på Klubben. Området ytterst i Austgulfjorden og Leversundet har vesentlige estetiske kvaliteter, og kraftledningene vil bryte med kraftig med dette.*

Konsekvensvurdering

Delområdet er vurdert til å ha middels verdi.

Tiltaket vil ha middels negativ påvirkning på landskapskarakteren i delområdet.

Tiltaket er vurdert til å ha middels store negative konsekvenser for delområdet.»

Konsekvensutgreiinga

Meldinga som låg til grunn for konsekvensutgreiinga knytt til Dalsbotnfjellet vindkraftverk, viste kart med aktuell trase for mogleg overføringsnett til Frøyset i Masfjorden. NVE har ikke stilt krav om ny melding knytt til planlegging av nye alternativ for kraftlinja, og konsekvensutgreiinga som ligg til grunn for søknaden, er basert på KU-program for vindkraftverket, fastsett av NVE 12. oktober 2011.

I vedteke KU-program er det stilt krav om bruk av metode som er aktuelt no:

- Landskap: Ved hjelp av fotorealistiske visualiseringer skal tiltakets visuelle virkninger synliggjøres fra nær avstand (opp til ca. 2-3 km) og midlere avstand (fra ca. 3-10 km).
- Friluftsliv og ferdsel: Direktoratet for naturforvaltnings håndbøker nr. 18 "Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan - og bygningsloven" (2001) og nr. 25 "Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder" (2004) kan benyttes i utredningen. Viktige områder skal vises på kart.
- Inngrepsfrie naturområder og verneområder: Tiltakets virkning for inngrepsfrie naturområder skal beskrives kort. Reduksjon av inngrepsfrie naturområder skal tall- og kartfestes.

Vurdering

Store samanhengande naturområde, landskap og friluftsliv

Alle dei nye alternativa for kraftlinja vil gå gjennom fjellområda nord for Austgulfjorden og fjellområdet mellom Austgulfjorden og Sleire. Områda har i dag ikke større tekniske inngrep.

Nord for Austgulfjorden følgjer den planlagde linja den sørlege armen på INON-område sone 2, og dette INON-området vert såleis borte. Viss det skal byggjast ei kraftlinje i området (sjá merknad under om utgreiing av eit nytt alternativ), har vi ingen merknader til omlegginga kring (til vest for) Stølsvatnet i høve til linjeføringa som låg i alternativ 2b i konsesjonssøknaden for vindkraftverket.

Sør for Austgulfjorden vil den samla storleiken på inngrepsfritt naturområde (INON-område sone 2) verte redusert mykje. Dette er omtala i konsekvensutgreiinga, men det er ikkje lagt fram tal for redusert INON-område eller utarbeidd kart som viser konsekvensane, jf. krav i KU-programmet. Det inngrepsfrie området sør for Austgulfjorden vert delt i to. Truleg vil alternativ 2 og 3 føre til at det meste av vestre del (vest for Myrdalen) av INON-området vil

forsvinne heilt. Generelt bidrar bygging av energianlegg i vesentleg grad til å redusere omfanget og kvaliteten på større samanhengande naturområde i landet. Det er få område med inngrepsfri natur - også sone 2 -på kysten. Dette gjer at det er viktig å vurdere den samla belastninga på naturområde og landskap.

Søknaden inneholder ingen fotorealistiske visualiseringar som viser inngrepa og verknaden av kraftlinja. Det er såleis manglende grunnlag for å vurdere dei landskapsmessige verknadene av tiltaket, sjølv om landskapet er skildra i ulike delområde i konsekvensutgreiinga. For alle alternativa er konsekvensane for landskapet sett til middels negativ. Alternativ 1 ligg lågare i terrenget, og har i følgje rapporten liten/middels negativ konsekvens for landskapet. Etter vår vurdering er det likevel ikkje tvil om at kraftlinja etter alternativ 3 vil vise meir att i landskapet, ikkje minst som silhuett, når linja går på eit høgdedrag meir eller mindre ut mot dalane. Landskapsmessig vurderer vi såleis at alternativ 3 vil ha størst negativ konsekvens.

Myrdalen og fjellområda kring dalføret har stor lokal verdi for friluftsliv. Høyringsuttaler i saka viser at lokalmiljøet går sterkt imot bygging av kraftlinje gjennom sjølve Myrdalen. Dei nye alternativa 2 og 3 går utanom dalføret og søker vurderer difor desse som mindre konfliktfylte enn alternativ 1. Ut frå Myrdalen sin verdi for lokalt friluftsliv vert difor alternativ 1 og 2 vurdert til å ha liten negativ konsekvens, medan alternativ 3 får liten/middels negativ konsekvens. Vi vil halde fram at det ikkje er utført ny kartlegging og verdsetting av friluftsområde i tråd med Miljødirektoratet si handbok om kartlegging og verdsetting av friluftsområde. Søknaden inneholder difor ikkje ny og oppdatert informasjon om turområda som vert berørte av tiltaket, og grunnlaget for verdisettinga er såleis etter vår mening svak.

På turkart Masfjorden (1: 50 000) er turen frå Tangedal til Storenova (559 moh, også grensepunkt/varde mellom Hordaland og Sogn og Fjordane) oppført som rute nr. 18, og Storenova er skildra som eit attraktivt turmål med nydeleg utsikt. På Ut.no er ei fotturrute frå Steine til Kringla skildra. Denne passerer Tangedal og går oppom Storenova (559 moh) og følgjer fjellryggen nordover til den kryssar Myrdalen ved Halsana opp mot Øksefjellet (647 moh). Kraftlinja er i direkte konflikt med denne ruta. Vi reknar med at Storenova som det høgste fjellet i området er eit attraktivt turmål og utsiktpunkt. Dersom alternativ 2 eller 3 vert vald, bør kraftlinja leggjast lenger ned (og lenger vest) der ho passerer Storenova (er no lagt berre nokre meter vest for Storenova), slik at linja ikkje kjem i silhuett mot horisonten sett frå toppvarden.

Vi viser til at alle alternativa vil vere i konflikt med friluftsliv, opplevingsverdi og landskap. Konsekvensutgreiinga er etter vår vurdering mangelfull. Vi legg til grunn at NVE vil gjennomføre synfaring før det vert teke stilling til konsesjonssøknaden.

Generelt vurderer vi at det til vanleg vil vere mindre konfliktfylt å følgje ein eksisterande kraftlinjetrasé enn å gå gjennom urørd natur. Trafoen på Dalsbotnfjellet er no flytta lenger nord i høve til konsesjonssøknaden for vindkraftparken. Konflikten med landskap og urørde naturområde vil etter vårt syn bli mindre dersom kraftlinja vart ført sørvestover til sør eller nord for Nordgulen for derifrå å følgje eksisterande kraftlinjer fram til Frøyset (sjå også omtale under naturmangfold).

Naturmangfold

Verdien av naturmangfaldet vert sett til middels til stor for området (gjeld alle alternativ). Omfanget er sett heilt likt for alle alternativ (tabell 6.8), og med det konsekvensane heilt likt, lite – middels negativt. Det er vanskeleg å ta stilling til alternativa sin påverknad på naturmangfaldet ut frå dette.

Bygging av kraftlinja vil føre til fare for kollisjon med fugl. Vi kan ikkje sjå at kunnskap som Norsk ornitologisk foreining Hordaland og Sogn og Fjordane har kome med i si fråsegn av 30.06.2015 er teke med i konsekvensutgreiinga frå februar 2016. I følgje konsekvensutgreiinga vil langsiktige verknader for lokale hekkefuglar vere små. Det går fram at territoriale artar som havørn og kongeørn i periodar vil måtte krysse leidninga opptil fleire gongar dagleg, og spesielt fjordspennet over Austgulfjorden utgjer ein viss risiko for kollisjon. Vidare er erfaringane at ein 132 kV leidning av slik lengde vil føre til eit visst årleg tap av fuglar gjennom kollisjon. Det er positivt at det vert planlagt å nytte hengjande isolatorar i H-master i tre. Vi ber NVE vurdere om det kan vere aktuelt å sette vilkår om å fjerne jordlinje i luft som avbøtande tiltak ved ein eventuell konsesjon.

Trafoen på Dalsbotnfjellet er no flytta lenger nord i høve til konsesjonssøknaden for vindkraftparken, truleg fordi 11 vindturbinar i sør (Nesfjellet og Fossfjellet) er tekne ut av konsesjonen, m.a. pga konflikt med fuglelivet. Ved at kraftlinja (alle alternativ) delvis går gjennom det same området, fell ein del av gevinsten for fuglelivet av å ta ut dei 11 vindturbinane bort. Det vestlege alternativet i den opphavlege konsesjonssøknaden kryssa rett søraust for Leversundet, noko som var konfliktfylt. Det går i dag ei kraftlinje frå Nordgulen som kryssar nordvest for Leversundet, og denne fordeler seg m.a. i retning Slettefjellet og derifrå vidare til Frøyset. Etter vårt syn bør søkjaren utgreie eit alternativ med utgangspunkt i alternativ 2a i konsesjonssøknaden (for vindkraftverket) frå Frøyset/Tangedal og nordover og vidare nordvest for Leversundet (Holtane) mot Nordgulen, men med ein ny trasé nord (austover) forbi (sør eller nord for) Nordgulen og til ny trafo på Dalsbotnfjellet.

Landbruk

Alternativ 1 er i søknaden vurdert til å gi marginalt større konsekvensar for jordbruk og skogbruk enn alternativ 3; samleverdien er for alle alternativ sett til middels negativ. Vi har ingen merknader til desse vurderingane.

Samandrag

Alle alternativa er i konflikt med landskap, friluftsliv og opplevingsverdi. Konsekvensutgreiinga gir, slik vi ser det, ikkje godt nok grunnlag for å vurdere dei omsøkte alternativa mot kvarandre.

Kraftlinja vil (saman med bygging av vindkraftverket) føre til bortfall av eit inngrepsfritt naturområde nord for Austgulfjorden, i eit område med konfliktar med fuglelivet. Sør for Austgulfjorden vil kraftlinja føre til at eit inngrepsfritt naturområde vert delt i to. Vi ber om at NVE vurderer samla belastning på landskapet før det vert gjort vedtak om konsesjon til bygging av ny kraftline frå Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon. Det bør setjast vilkår for å redusere faren for kollisjon med fugl.

Vi ber om at det vert utarbeidd eit nytt alternativ med utgangspunkt i alternativ 2a i konsesjonssøknaden og eksisterande kraftlinjer kring Nordgulen. Vi legg til grunn at det vert gjennomført synfaring før vedtak.

Med helsing

Nils Erling Yndesdal
fylkesmiljøvernsjef

Tom Dybwad
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har difor ikkje underskrift.

Kopi pr. e-post:

Gulen kommune

Forum for natur og friluftsliv Sogn og Fjordane

Sogn og Fjordane fylkeskommune

Fylkesmannen i Hordaland

Norsk ornitologisk foreining Hordaland og Sogn og Fjordane

From: Dybwad, Tom <fmsfTD@fylkesmannen.no>
Sent: 18. april 2016 09:50
To: NVE
Cc: SF Fylkeskommune; Fylkesmannen i Hordaland, *Postmottak; Elisabeth Dahle (elisabeth@fnf-nett.no); Gulen kommune; nof@fuglar.no; FMSF Postmottak
Subject: 132 kV kraftleidning - Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon - høyring av tilleggssøknad
Attachments: Fråsegn til søknad om bygging av 132 kV kraftleidning frå Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon i kommunane Gulen og Masfjorden.pdf; Noarkhode.xml

Vedlagt følgjer brev som berre vert sendt som e-post.

Med helsing

Tom Dybwad
Seniorrådgjevar
Tlf. 57 64 31 23
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
6863 Leikanger

Fråsegn til søknad om bygging av 132 kV kraftleidning frå Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon i kommunane Gulen og Masfjorden: Fråsegn til søknad om bygging av 132 kV kraftleidning frå Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon i kommunane Gulen og Masfjorden.pdf

ADVOKATFIRMAET
HARRIS

Norges Vassdrags og Energidirektorat
Pb. 5091 Majorstua
0301 OSLO

Vår ref.:
101769/1129528

Ansvarlig adv.:
Frode S. Halvorsen

Dato:
18. april 2016

**SAK 201502028 - HØRINGSUTTALELSE TIL NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIDIREKTORAT - 132 KV KRAFTLEDNING DALSBOTNFJELLET
VINDKRAFTVERK - FRØYSET TRANSFORMATORSTASJON – SØKNAD OM
EKSPROPRIASJON OG FORHÅNDSTILTREDELSE**

1. Innledning

Vi viser til brev fra NVE av 23.02.2016 vedrørende tilleggssøknad fra Zephyr AS av 19.02.2016 for 132 kV kraftledning fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk i Gulen kommune, til Frøyset transformatorstasjon i Masfjorden kommune.

Det opplyses at det er søkt om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse etter oreiningsloven § 2 nr. 19 og forhåndstiltredelse etter § 25. Det er videre satt frist for å inngi høringsuttalelser til 18.04.2016. Nærværende merknader inngis innen fristens utløp den 18.04.2016, og merknadene er derfor fremsatt rettidig.

Advokatfirmaet Harris representerer en rekke grunneiere langs og i linjetraséene i Gulen kommune, fra Hantveit nord for Austgulfjorden til Krossvoll/Kjelby:

Gnr.	Bnr.	Navn
36	1	Ole Kristian Reknes
36	2	Inger Kirsti og Vidar Reknes
34	1	Oddbjørn Opdal
34	2	Astrid Lillejord
34	3	Willy Olausen
34	4	Arnor Gullanger
35	1	Ingeborg Marie Økland
35	2	Rune Andersen
35	3/4	Jan Egil Kjelby
35	5	Borgny Marthiussen
35	8	Kirsten Tangen
35	9	Elisabeth Wergeland, Bjørnar Reknes, Trygve Wergeland og Ragnhild E. Kjelby

Advokatfirmaet Harris DA
Dreggsalmenningen 10/12
5003 Bergen
NO 859 234 232 MVA

101769/1129528

Postboks 4115 Sandviken
5835 Bergen
Tlf.: 55 30 27 00

www.harris.no

Den norske advokatforening
EuroAdvocaten
Advocatia AS

Side 1 av 7

35	10	Britt Pedersen
35	11	Luiza Maria Guzy
35	12	Gerd Ingunn Opdal
35	13	Vigdis og Leif Verner Nilsen
35	14	Roald Dal
35	15	Linda Opdal
29	1	Kjetil Hantveit

På vegne av våre parter inngis herved merknader begrenset til søknaden om *ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse*.

2. Sakens faktum

Ut fra sakens opplysninger fikk Zephyr AS konsesjon til å bygge og drive Dalsbotnfjellet vindkraftverk den 30.09.2013. Netttilknytningen var tiltenkt å være felles med Brosviksåta vindkraftverk, som fikk konsesjon samme dag. Det ble i denne forbindelse gitt konsesjon til den opprinnelige kraftlinjetrasé vest for de nærværende traséforslag.

Zephyr søkte den 19.03.2015 om konsesjon, ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for ny nettilknytning for Dalsbotnfjellet vindkraftverk (linje 1), etter at det ble klart at Brosviksåta vindkraftverk ikke lenger var aktuelt. Zephyr har ved overnevnte tilleggssøknad av 23.02.2016 foreslått to alternative traséer, Linje 2 og Linje 3, som begge vil berøre våre parters interesser. Så vidt en forstår er det fra søkeres side oppgitt at Linje 3 skal regnes som det primære alternativ.

3. Vilkår for ekspropriasjon foreligger ikke

Etter oreligningsloven § 2 nr. 19 kan det gis tillatelse til ekspropriasjon for kraftlinjer, forutsatt at vilkårene i § 2 annet ledd er oppfylt. Etter § 2 andre ledd stilles det krav om at inngrepet «tvillaust er til meir gagn enn skade». Vedtaksmyndigheten må i denne forbindelse foreta en avveiing av de samlede fordeler mot de samlede ulemper ved tiltaket. Etter foreliggende rettspraksis kan det først gis samtykke til ekspropriasjon dersom det er sannsynlig at fordelene ved tiltaket overstiger ulempene.

I den foreliggende sak vil NVE måtte ta stilling til om fordelene med økt kraftforsyning til områdene sør for Dalsbotnfjellet, overstiger ulemper i form av naturinngrep og båndleggelse av privat eiendom. I tillegg må NVE foreta en avveiing av fordelene og ulempene knyttet til alternative traséer.

Det gjøres gjeldende fra denne side at det ikke foreligger interesseovervekt for utbygging av omsøkt kraftlinje.

Etter det en forstår var den felles nettilknytning lenger vest en del av forutsetningene ved den foreliggende konsesjon for Dalsbotnfjellet vindkraftverk, og at de nødvendige tillatelser for

etablering av nettilknytning i opprinnelige trasé fortsatt foreligger. Vi ber om nærmere opplysninger om dette.

Dersom det medfører riktighet at utbygger fortsatt har nødvendige rettigheter for den opprinnelige linje, anføres det at det ikke foreligger behov for etablering av den omsøkte kraftlinje.

Uansett kan vi ikke se at det vil foreligge interesseovervekt for etablering av omsøkt linje, dersom denne fremstår som mer uheldig for naturomgivelser og grunneiere enn den opprinnelige linje, som allerede er vurdert. Den opprinnelige linje ville for en vesentlig del av strekningen bli trukket parallelt med eksisterende linjer, for å redusere visuelle virkninger. Den omsøkte linje vil på sin side i stor grad trekkes i uberørt terreng.

Vi kan ikke se at en i tilstrekkelig grad har vurdert disse tema i den foreliggende søknad og konsekvensutredning. En vil derfor måtte ta forbehold om å få komme tilbake til dette punkt med ytterligere merknader når dette er punkt tilstrekkelig opplyst.

Det gjøres i alle tilfeller gjeldende ulempene vil være større enn fordelene med hensyn til samtlige av de tre omsøkte traséer. Vi vil i denne forbindelse i det følgende knytte bemerkninger til de mest sentrale ulempene knyttet til de ulike trasévalgene på omsøkt linje, og konkret angi antatte konsekvenser for den enkelte av partenes eiendommer.

En vil først knytte merknader til Linje 3 i pkt. 4. En vil deretter i pkt. 5 belyse ulempen knyttet til felles trasé for Linje 1, 2 og 3 frem til Vardenfjellet, og videre knytte merknader til Linje 1 og 2 sør for Vardenfjellet under pkt. 6.

4. Ulempor knyttet til Linje 3

4.1. Friluftsliv og jakt

Linje 3 er i søknad og konsekvensutredningen angitt som den mest ugunstige med hensyn til friluftsliv. Ettersom linje 3 er trukket punktvis mellom de høyeste punkt i området, vil vi anføre at det sannsynlig at linjen vil være sterkt skjemmende i landskapet.

Vi finner grunn til å bemerke at fjellområdene rundt Krossvoll og Kjelby allerede har gjennomgått betydelige inngrep som følge av utbyggingen av Kløvtveitvassdraget. Utbyggingen vil derfor i realiteten ødelegge den siste rest av uberørt natur i området.

De gjenværende og uberørte fjellområdene omkring Varden- og Sætrefjellet fungerer i dag som attraktive rekreasjonsområder for lokalbefolkning og hytteiere. Vi representerer flesteparten av sameierne i blant annet Varden- og Sætrefjellet (gnr. 34 og gnr. 36), som nyter fjellområdet som turområde i forbindelse med bruk av stoler til fritidsbruk.

Linjen vil også gå på tvers av Trollskogen og like sør for Bygdestien i Storelia nedenfor Varden. Trollskogen og Bygdestien er en del av Kystarv-løypenettet, og Dalsøyra Idrettslag har flere

tur/fjelltrimløyper i området. Løypene er mye brukt av fastboende både i bygden og resten av kommunen, turister mv. Dalsøyra skole bruker også området som en fast del av undervisningsopplegget for flere klassetrinn.

Vi finner også grunn til å bemerke at både sameieområdene på Vardenfjellet mv. og linjestrekningen sør for Krossvoll er meget gode jaktområder, som også er lagt til grunn i konsekvensutredningene. En stiller spørsmål ved om det er tilstrekkelig utredet hvorvidt utbyggingen vil få varige, negative virkninger for jaktområdene også utover anleggsfase.

Vi er derfor av den oppfatning at hensynet til gjenværende muligheter for friluftsliv og jakt i et hardt presset friluftsområde, må tillegges vesentlig vekt i den overnevnte interesseavveiing.

4.2. Nærføring og utsikt

Vår part gnr. 36 bnr. 1 vil bli direkte berørt av linjen med rettighetsbelte over Krossvoll. Det vil legges bånd på både beitearealer, og sette begrensninger med klausulering av skog med høy bonitet langs Bufjellet. Vi nevner i denne forbindelse at det synes som om en på s. 27 i konsekvensutredning av februar 2016 legger til grunn at inngrepet i skog vil være mindre når linjen går høyt over bakkenivå. En slik betraktnign kan ikke være korrekt.

I tillegg vil linjen ligge i umiddelbar nærhet av våningshuset på eiendommen, og vil antas å få en dominerende effekt i luftrommet over huset.

Videre antas både gnr. 35 bnr. 3 og bnr. 4 og parseller under gnr. 34 bnr. 3 å være direkte berørt av linjen og ev. mastepunkt, med de begrensninger dette vil medføre blant annet på skogsdrift.

Eiendommen gnr. 36 bnr. 2 er en nylig fradelt byggetomt som ikke vil være direkte berørt av inngrepet, men vil ligge 75 meter fra linjen. Det foreligger byggetillatelse og tomta er under opparbeidelse. Bebyggelsen vil etter planen være ferdigstilt til desember 2016. Eiendommen antas å være blant de eiendommer som får inngrepet tettest på eiendommen uten å være direkte berørt. Ulempene ved tiltaket vil derfor oppleves meget sterkt.

Tilsvarende effekt vil en få på de nærmeste fritidseiendommene, gnr. 35 bnr. 5, bnr. 10, 12, bnr. 13, bnr. 14 og 15, samt bolig eid av småbarnsfamilie på gnr. 35 bnr. 11, som i likhet med gnr. 36 bnr. 1 og bnr. 2 er fastboende.

Også for eiendommene Kjelby, gnr. 35 bnr. 1, bnr. 2, bnr. 3, bnr. 4, bnr. 8 og bnr. 9 vil tiltaket gi et meget skjemmende visuelt inntrykk, da linjen vil gå i husenes orientering langs fjellkammen.

På vegne av disse parter gjøres gjeldende at Linje 3 er svært lite hensynsfull mot bebyggelsen i Krossvoll og Kjelby. Hensynet til fastboende synes også knapt å være nevnt i de foreliggende konsekvensutredninger. Det må i interesseavveiingen legges betydelig vekt på at det ønskelig med ytterlig bosettelse i dette området, og konsekvensene av fraflytting som følge av nye tunge utbygginger i området.

For øvrig synes det foreløpig ikke avklart om eierne av ubebygde skog- og jordbruksparseller under gnr. 34 bnr. 1, bnr. 2, og bnr. 4 vil bli berørt av Linje 3.

5. Ulemper knyttet til felles trasé for Linje 1, 2 og 3 frem til Vardenfjellet

Så vidt en forstår vil Linje 1, 2 og 3 fra nord følge samme trasé til et antatt mastepunkt på Vardenfjellet.

Eiendommen gnr. 29 bnr. 1 er beliggende på Hantveit vest for den nordlige del av fjordspennet over Austgulfjorden. Eiendommen og det omkringliggende gårdsmiljø og friluftsområdes kvaliteter er fremhevet på s. 41 i konsesjonssøknad av 19.03.2015.

Etter det en kan forstå vil fjordspennet medføre en sterk forringelse av områdets karakter, i tillegg til at utsikten fra boligeiendommen forringes.

På sørsiden av fjorden vil skogteig under gnr. 34 bnr. 1 være direkte berørt av linjen, og legge bånd på videre skoguttag. En legger til grunn at skogteig under gnr. 34 bnr. 4 ikke vil være direkte berørt.

6. Ulemper knyttet til Linje 1 og 2 sør for Vardenfjellet

Våre parter, ved Inger Kristi Reknes og Liv Marit Kjelby, har brev av 24.07.2015 inngitt merknader til dette alternativ i forbindelse med høringsrunden i 2015. Det er her redegjort for de konsekvenser denne linjen vil ha for stølsbruk, friluftsliv og kulturhistorie i området; både i det overnevnte sameieområdet, men også øvrige områder som Fosshaugen mv. Det er i disse områdene både bygget nye stoler, og foretatt restaureringsarbeid (Alvedalstølene) med sikte på å sikre kulturhistoriske områder for ettertiden. Også dette området inngår i undervisningsopplegget til skolen i området, i regi av Kystmuseet i Florø.

Konsekvensutredningene legger til grunn at området ikke lenger fremstår like uberørt etter Kløvtveitutbyggingen. Våre parter deler ikke denne oppfatningen. Omsøkte linjer vil gå i områder som fremstår som uberørte, og som langt på veg ligger skjermet mot tidligere utbygging.

For øvrig vises det til det som er nevnt under pkt. 4.1 ovenfor om ulemper for hjortejakt i området.

Det er etter dette betydelige ulemper også knyttet til Linje 1 og 2 på denne strekningen. Det er derfor vårt syn at det ikke foreligger interesseovervekt for valg av Linje 1 og 2, og at ytterligere alternativer som i større grad ivaretar friluftsliv, kulturmiljø og jakt bør utredes.

7. Oppsummering

Vi er av den oppfatning at det ikke foreligger nødvendig interesseovervekt for å anlegge den omsøkte kraftledning. Dette gjelder desto mer dersom utbygger allerede har de nødvendige tillatelser til en annen trasé. Det er i denne forbindelse heller ikke foretatt en tilstrekkelig

ADVOKATFIRMAET
HARRIS

vurdering av hvorvidt ulempene ved den omsøkte linje overstiger ulempene ved opprinnelig konsesjonsgitt linje.

I alle tilfeller vil det ikke foreligge interesseovervekt for å nytte noen av de tre alternative linjetraséer for omsøkt linje. Det er vårt syn at NVE bør pålegge utbygger å utrede alternativ som også i tilstrekkelig grad hensyntar lokalbefolking, friluftsliv, kulturmiljø og jakt i Hantveit, Krossvoll og Kjelby. Vi registrerer i denne forbindelse at det ikke er vurdert bruk av jord- eller sjøkabel.

I alle tilfeller bør Linje 3 skrinlegges, da dette synes å ha største negative konsekvenser for de ovenfor angitte områder.

NVE oppfordres for øvrig til å avholde befaring for å påvisning av traséalternativ og konsekvensene av de ulike trasévalgene, og i sær konsekvensene av Linje 3. Det bes om at undertegnede varsles i god tid om slik befaring.

8. Vedrørende søknad om forhåndstiltredelse

Utbygger har videre søkt om å få tiltre eiendommene før skjønn i det hele tatt er begjært.

Hovedregelen er at tiltak skal iverksettes etter rettskraftig skjønn er avholdt. Etter orl. § 25 (1) 1.pkt kan likevel utbygger få slikt samtykke til forhåndstilredelse. Etter § 25 (1) 2.pkt. og 3. pkt kan utbygger i særlifeller også få slikt samtykke der skjønn ikke er begjært dersom det ellers ville «valda urimeleg tidhefte», og under forutsetning av at det settes en 3 måneders frist for å kreve skjønn.

Det må hvile på utbygger å nærmere begrunne hvorfor det i denne saken er nødvendig med forhåndstiltredelse. Vi kan ikke se at slik søknad er tilstrekkelig begrunnet. Vi må derfor ta forbehold om å få komme nærmere tilbake til dette punkt. På nåværende tidspunkt nøyer en seg med å bemerke at en ikke kan se hvorfor det i denne saken skulle være nødvendig med forhåndstiltredelse, da det neppe foreligger slik hast som bestemmelsen forutsetter.

På vegne av våre parter bes det om at våre innspill tas til følge.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Harris

Frode S. Halvorsen
Advokat (H) / Partner
fsh@harris.no
975 45 160

ADVOKATFIRMAET
HARRIS

Kopi: Zephyr AS
Gulen kommune

From: Ole-Bjørn Aase <aob@harris.no>
Sent: 18. april 2016 10:43
To: NVE
Cc: 'uk@zephyr.no'; 'Håvard Tveit'; 'postmottak@gulen.kommune.no'; Frode S. Halvorsen
Subject: Høringsuttalelse i sak 201502028, Dalsbotnfjellet-Frøyset
Attachments: 0136_001.pdf

På vegne av adv. Frode Halvorsen oversendes vedlagt brev, som også blir sendt per post til NVE i dag.
Kopimottakere mottar brevet kun elektronisk.

Med vennlig hilsen

ADVOKATFIRMAET HARRIS DA

For advokat (H) Frode S. Halvorsen

Ole-Bjørn Aase

Advokat

aob@harris.no

Besøk: Dreggsallmenningen 10/12

Post: Pb. 4115 Sandviken, 5835 Bergen

Direkte: +47 971 54 496

Sentralbord:+47 55 30 27 00

www.harris.no

Hvis De ved en feil mottar e-posten, ber vi den

slettet og at avsender underrettes. Slik

informasjon må ikke brukes.

Statens vegvesen

Norges vassdrags- og energidirektorat – NVE
– Hovedkontor
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Behandlende enhet: Saksbehandler/telefon: Vår referanse: Deres referanse: Vår dato:
Region vest Janne Ølmheim / 48024186 16/30151-2 201502028-44 17.04.2016

Uttale – 132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk – Frøyset transformatorstasjon – Høyring av tilleggssøknad

Vi viser til e-post datert 23. februar 2016 gjeldande høyring av tilleggssøknad – 132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet – vindkraftverk – Frøyset transformatorstasjon.

Generelt

Statens vegvesen sine interesser i alle plan- og forvaltingssaker omfattar primært etaten sitt ansvar for planlegging, bygging, drift og vedlikehald av riks- og fylkesvegnettet. Vår hovudmålsetjing er å legge til rette for trygg og god trafikkavvikling, eit godt miljø og i tillegg ta omsyn til naboar og samfunnsinteresser elles.

Vår merknad

I dykker brev står mellom anna følgjande: *Zephyr søker også om orenningsløyve (oreigningslova av 23.10.1959, § 2 punkt 19) for naudsynte grunn og rettar for å byggje og drive dei elektriske anlegga, inkludert rett til all naudsynt ferdsel/transport.*

Vi vil gjere merksam på at de må søkje oss direkte når tiltak på og/eller ved riks- og/eller fylkesvegar. Under kjem informasjon om tilhøve der de må søkje oss direkte.

Nærføring av kablar

Etter veglova § 32 og § 57 skal ingen føre kablar, leidningar eller anna utstyr over-, under-, langs- eller nærmere offentlig vei enn 3 meter frå vegkant utan løyve. Søknad om løyve til slike tiltak over, under eller langs riks- og fylkesveg skal i kvart høve sendast til Statens vegvesen.

Byggjegrense til veg

Byggjegrense fastsett i reguleringsplan gjeld for alle byggverk som til dømes transformatorstasjoner, massedeponi, riggområder og oppstillingsplassar med vidare. Der

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Telefon: 02030
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Askedalen 4
6863 LEIKANGER

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø

det ikkje fins reguleringsplan gjelder Rammeplanen for avkøyrsler og byggjegrenser på riks- og fylkesvegar i Region vest, sjå vedlegg. For tiltak innafor byggjegrense til veg som ikkje er fastsett i reguleringsplan, må det søkast om dispensasjon frå Statens vegvesen, søknadsskjema finn de på www.vegvesen.no – skjemaer – søknad om avkjørsel eller dispensasjon frå byggegrense.

Avkøyrsler

Der det vert behov for ny vegtilkomst langs riks- og fylkesvegar som ikkje er vist i reguleringsplan, utvida bruk av eksisterande avkøyrsle eller mellombels avkøyrsle, må det søkjast Statens vegvesen. Avkøyrsle må utformast i samsvar med handbok N100 Veg- og gateutforming og handbok V121 Geometrisk utforming av veg- og gatekryss, desse finn de på www.vegvesen.no – fag – håndbøker.

Spesialtransport

Når store og tunge konstruksjonar skal transporterast må det søkast om eige løye, søknadsskjema ligg på www.vegvesen.no – veglister/dispensasjoner – søknad om dispensasjon for spesialtransport.

Plan- og forvaltningsseksjonen

Med hilsen

Mari Hage Basberg

seksjonsleiar

Ølmheim Janne

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

From: noreply.saksbehandling@vegvesen.no
Sent: 18. april 2016 12:35
To: NVE
Subject: Dokument 16/30151-2 Uttale - 132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon - Høyring av tilleggssøknad sendt fra Statens vegvesen
Attachments: 16_30151-2Uttale - 132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon - Høyring av tilleggssøknad.pdf

Til Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE - Hovedkontor

Vedlagt oversendes dokument **16/30151-2 Uttale - 132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon - Høyring av tilleggssøknad** i sak **Zephyr AS og SAE Wind - Tre vindkraftverk i Gulen kommune** fra **Statens vegvesen**. Se vedlegget for innholdet i utsendelsen.

Eventuelle henvendelser vedrørende behandlingen kan rettes til firmapost@vegvesen.no eller i vårt [kontaktskjema](#).

Dette er en systemgenerert e-post, og skal ikke besvares.

Til Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE - Hovedkontor

Vedlagt sender vi dokument **16/30151-2 Uttale - 132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon - Høyring av tilleggssøknad** i sak **Zephyr AS og SAE Wind - Tre vindkraftverk i Gulen kommune** fra **Statens vegvesen**. Sjå vedlegget for innhaldet i utsendinga.

Eventuelle førespurnader som gjeld behandlinga kan rettast til firmapost@vegvesen.no eller i [kontaktskjemaet](#) vårt.

Dette er ein systemgenerert e-post du ikkje kan svare på.

Attn. Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE - Hovedkontor

Enclosed you will find the document **16/30151-2 Uttale - 132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon - Høyring av tilleggssøknad** from the Norwegian Public Roads Administration.

If you have queries regarding this case, please contact firmapost@vegvesen.no.

This is an automatically generated email – please do not reply.

From: Anders Braanaas <anders.braanaas@me.com>
Sent: 18. april 2016 14:05
To: NVE
Subject: Høyringsfråsegn. NVEs referanse: 201502028-44 . Sakshandsamar
Anette Ødegård

Høyringsfråsegn. NVEs referanse: 201502028-44

132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk–Frøyset transformatorstasjon. Høyring av tilleggssøknad

Vi viser til vår høyringsuttale til den opphavlege søknaden. Der konkluderer vi at dei ornitologiske undersøkingane som vart gjort var for mangelfulle til å gje eit fullgodt bilet av fuglelivet i området. Desse innvendingane gjeld i enno sterkare grad for tilleggssøknaden då største delen det no føretrekte alternativet (alternativ 3) ikkje var aktuell var då det vart gjort synfaring av traseen i høve konsekvensutgreiing.

På grunn av den manglande kunnskapar om mange fugleartar i områder er det vanskeleg for oss å vurdere dei aktuelle linjealternativa opp mot kvarandre. Alternativ 3 kan sjå ut som det truleg kan vere litt mindre negativt for ein del artar som til dømes orrfugl då den i mindre grad føl bjørkeskogen i Myrdalen. På den andre sida vil det truleg vere eit dårlegare alternativ for rovfuglartar som jaktar i ope terreng på snaufjellet og for ryper. Alternativ 3 passerer også like på austsida av inste delen av Dalsdalen. Vi har nyleg fått opplyst frå lokalbefolking at rovfugl ofte har tilhald i berghamrane i dalbotnen der.

Vi står fast på at det bør gjerast nye og mykje meir grundige ornitologiske feltundersøkingar før konsesjonsvedtak kan vurderast. Dersom dette ikkje dette vert gjort meiner vi at søknaden bør avvisast.

Med vennlig hilsen

Lars Ågren

Leder

Norsk Ornitologisk Forening, avd Hordaland
Anders Braanaas

For styret

Norsk Ornitologisk Forening, avd Sogn og
Fjordane

Anders Braanaas
Soknevågen
6986 Værlandet
Norway
Tlf 40103521

From: tove kristin sleire tistel <tkstistel@gmail.com>
Sent: 18. april 2016 19:28
To: Ødegård Anette
Cc: NVE
Subject: Høyringsuttale til omsøkt trasealternativ -3- , 132 kV kraftleidning
Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyseth Transformatorstasjon
Attachments: Høyringsuttale II.docx

Hei!

Sender som avtalt høyringsuttale til denne e-postadressa

Tove Kristin og Vidar Sleire Tistel

Sleirsvegen 577

Little Sleire

5986 HOSTELAND

Norges vassdrags- og energidirektorat - NVE

Postboks 5091 Majorstua,

0301 OSLO

Little Sleire 18.04.2016

132 kV kraftleidning Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon, merknader til tilleggssøknad om trasealternativ 3

Me er glade for at det vert teke omsyn til innspela i førre søknad om trasealternativ ! Det er viktig å unngå kraftlinje i dei produktive areala i Myrdalen og langs Bastielva, dei framifrå friluftsområda på dalen med sin fine flora og fauna og ikkje minst kulturhistorisk verdi .

Som grunneigar på Little Sleire 9.2, næringsdrivande med etablert Inn På Tunet, familie, turgårarar, jakt - og friluftsinteresserte , vil me komme med nokre merknader til linjealternativ 3.

I trasealternativ 3 som no er omsøkt har me merknader til *plasseringa* av kraftlinja like ved toppen av Storenova.

Storenova 559 m.o.h er blant dei høgaste toppane "våre" og ei kraftlinje her vil vere veldig synleg og negativ utifrå ein landskapsvurdering.

Storenova er eit ynda turmål for folk alle aldersgrupper og her er ofte trimpost for idrettslag på begge sider av kommune – og fylkesgrensa. Ei kraftlinje plassert like ved toppen er særskilt negativt for friluftslivet i dette området som har framifrå utsiktspunkt, fine vatn nedanfor og gode turområde. Me vil og vise til fuglelivet og ber dykk om å sjå det i samanheng med dette området og dalføre og vatna som ligg nedanfor og dei verdiane som i det ligg.

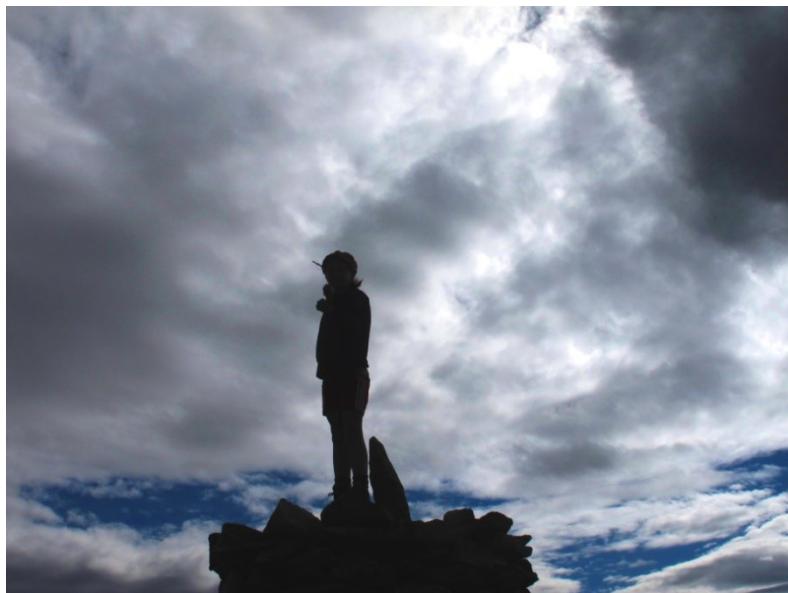
Ei kraftlinje vil føre til auka kollisjonsfare for allereie sårbare og truga artar som til dømes rypa i dette området.

Viser og til at retningsbestemte formasjonar i landskapet ofte tener som sokalla leielinjer for trekkfuglar. Døme på dette er dalføre, elvar, store vatn og kystlinjer.

Overordna bør de legge vekt på den **samla lastninga** me vil få med kraftlinje eventuelt bak oss og framfor oss. Dette då den planlagde kraftlinja 420 kV Modalen – Mongstad vil gå via Sleire – er dette er meir enn me som innbyggjar kan leve med i dag og i framtida. Tunge tekniske tiltak som kraftmaster og – linjer, påverkar sterkt negativ - oss som ynskjer å oppleve natur og landskap, og som skal bu og leve i området, no og i framtida!

Med helsing frå familien

Tove Kristin & Vidar Sleire Tistel

Storenova for liten og stor...

Utsikt frå punkt på nedsida av toppen

Storenova – på Sleire-sida

Storenova 559 m.o.h

Linjealternativ 3 vil vere synleg i høgre del av biletet...

Bilete tatt nedanfor Storenova – på veg austover igjen..

From: Ron Overdevest <rono@online.no>
Sent: 18. april 2016 16:47
To: NVE
Subject: Fråsegn 132 kV dalsbotnfjellet frøyset
Attachments: 2016 1804 dalsbotnfjellet Frøyset 132 kV.docx; ATT00001.txt

Vedlagt fråsegnet til Ytre Sogn Turlag/ Sogn og Fjordane Turlag i samband med konsesjonssøknaden 132 kV linje Dalsbotnfjellet til Frøyset.

NVE
nve@nve.no

Grinde den 18.04.2016

Registreringsnummer:

Saksnummer: 201502028

132 kV kraftledning Dalsbotnfjellet vindkraftverk - Frøyset transformatorstasjon

Om Sogn og Fjordane Turlag:

Sogn og Fjordane Turlag (sjå www.sftur.no/) er eitt av Den Norske Turistforening sine 57 medlemslag, og fylkeslag for 15 lokale lag spreidd over heile fylket. Medlemstal v/siste årsskifte: 6.437. Omsøkte kraftlinjer ligg i Ytre Sogn Turlag og Nordhordland Turlag sitt virkeområde.

Ein synet til fråsegn sendt NVE den 15 juli 2015 for alt av det som er nemnt der vil vere av like stor viktigkeit her.

Fråsegn alt 3

I forordet i konsesjonssøknaden skrivast det om konsesjonen Zephyr fekk for Dalsbotnfjellet prosjektet. Dette er ein halv sannheit! Dalsbotnfjelet sammen med Brosviksåta fekk konsesjon! Synergieffekten av to vindindustriområdet var vektlagt. Sjå sitat under.

Til dette prosjektet var det også innvilga konsesjon for kraftleidning ut av området, som var tenkt i delvis samme trasé som allerede eksisterende 22kv linje. Denne traseen var etablert og ville da kun gjere mindre innhogg i resterende urørt areal i Gulen kommune.

Sitat frå “NVE sin bakgrunn for vedtak”

**6.3 Samlet vurdering av økonomi og virkninger som er vektlagt av NVE
Vurdering av produksjon, økonomi og forholdet til andre planer**

Vurdering av produksjon og økonomi (kapittel 4.1)

Meget gode vindforhold (ca. 8.7 m/s i 80 meters høyde) i planområdet. Ising antas å medføre 4-7% produksjonstap, og det er noe usikkerhet knyttet til turbulensforholdenes virkning for produksjonen. Dalsbotnfjellet vindkraftverk vil etter NVEs vurdering være et konkurransedyktig prosjekt i det norsk-svenske sertifikatmarkedet dersom vindkraftverket etableres med en felles nettilknytning med Brosviksåta vindkraftverk. Ved en utbygging på 150 MW og en forutsetning om 2900 brukstimer kan vindkraftverket årlig produsere cirka 435 GWh.

Sitat slutt.

Postadresse: Pb. 10, 6801 Førde
E-post: sogturla@online.no
Organisasjonsnr. 971 529 474

Besøksadresse: Langebruvegen 9, Førde
Heimeside: www.turistforeningen.no/sognogfjordane
Bankkonto: 3705 03 32455

Tlf. 57 72 06 14

Som nemnt i fråsegnnet i samband med tidligare omsøkt alternativ sendt NVE den 15 juli 2015 er dette område det siste av den urørte naturen som er igjen etter eit utal inngrep ellers i kommunen. Summen av inngrep i Gulen og Masfjorden kommune er langt over det som er rimelig.

Alternativ 3 som her er orientert om ligg mest høgt i terrenget og er difor ekstremt synleg frå alle vinkler. Ved Storenova, som er eit viktig turmål, vil 132 kV linjen ligge like under toppen på ca 520 m! Sjølv om ein visualisering ikkje foreligger vil kraftleidninger i høyden i røynda være veldig synleg. For friluftslivet er her valet mellom pest eller kolera. Turlaget kan ikkje godta ny trasé! Her er ordvalet nøyne avveid for ein kan bli provosert av mindre.

Med tapet av argumentet i NVE sin konsesjonstildelinga *der synergieffekten ved ein utbyggjing med brosviksåta og dalsbotnfjellet* var viktig og der brosviksåta no er trekt tilbake er det naturleg å tru at NVE vil måtte vurdere sin konsesjonstildeling på nytt.

Gulen kommune uttalte seg **mot** utbyggjing av Dalsbotnfjellet, NVE går inn for konsesjon. NVE peikar på synergieffekten av den dobbelte utbyggjinga og opplever at grunnlaget for synergiforsvinn når Brosviksåta vert trekt tilbake. Det er eit mindretal av grunneigarane ved Dalsbotnfjellet som ynskjer utbyggjing og som vil skrive under.

Zephyr søker om konsesjon for 132 kV linje med 2 alternativ og opplever stor motstand. Zephyr presenterer nytt alternativ. Nytt alternativ ligg til vurdering no og er for turlaget uakseptabelt. Sumverknaden av alle inngrep som påverkar naturmiljøet er ekstremt høg i Gulen kommune.

Vasskraft er nemnt. Industri tiltak med mange desibel og mykje støvproduksjon er også inngrep som i vid krets påvirker naturmiljøet. I nær avstand ligg Mongstad oljeraffineriet som er fastlands-Norge sin største forureininger. Gulen kommune har i tillegg ein stor fiskeproduksjon i fjordene og er størst i Sogn og Fjordane og 9. størst i landet.

Gulen er fortsatt med i kampen om lagring av meir radioaktivt avfall! Her finnst deponi frå før. Summen av desse aktivitetene og det faktumet at dei som bur her også vil ha tilgang på urørt friluftsareal ligg i botnen når SFT/YST ber NVE å ikkje gje konsesjon til framlagt alternativ. (Sjå oppsummeringa av naturinngrep i fråsegnnet datert 15 juli 2015 av Sogn og Fjordane Turlag)

Ytre Sogn Turlag er aktiv i m.a. Gulen Kommune, laget er nokså nystarta men har særsla bra oppslutning, aktiviteten er svært høg, spesielt Barnas Turlag og unglaget. Turlaget arrangerer fleire camper årleg og er også aktiv i *opptur arrangement* innenfor virkeområde. Turlaget har hausta mykje honnør for dette, både regionalt og nasjonalt! Turlaget har på sin heimesida ein oversikt over turaktiviteten for alle aldersgrupper førvrig. (<https://ytresogn.dnt.no>)

Trasévalg alt 3 og avgrensa utbyggjing av Dalsbotnfjellet.

Sitat frå konsesjonstildelinga til Dalsbotnfjellet:

"NVE har meddelt Zephyr AS konsesjon til å bygge og drive Dalsbotnfjellet vindkraftverk med tilhørende nettilknytning. Vedtaket er påklaget.

NVE har lagt vekt på at det er gode vindforhold i planområdet. De største verkningene for Dalsbotnfjellet vindkraftverk er knytt til visuelle virkninger for landskap, nærliggende bosetning, naturmangfold, friluftsliv og inngrepsfrie naturområder (INON). NVE har valgt å avgrense utbyggingsomfanget av Dalsbotnfjellet vindkraftverk ved å ta ut elleve turbiner i den sørlige delen av planområdet. Dette reduserer de visuelle virkningene for nærliggende bosetning, støy og skyggekast og for naturmangfoldet i området."

Sitat slutt.

NVE velger å ta ut 11 turbiner i den sørlige delen av planområde for m.a. å redusere de visuelle virkninger og for naturmangfaldet .....

No vert for det samme området søkt om trasé til 132 kV kraftlinje. Området som kraftlinjen krysser er kjerneområde for smålom og storlom...og del av kongeørterritorium. (!) NVE velgjer som avbøtende tiltak å ta ut 11 turbiner og ”freder” i sin konsesjons grunngjevinga dermed den sørlige delen av Dalsbotnfjellet. No sokjar Zephyr å bygge 132 kV kraftleidning nettopp gjennom dette området! Dette er av planleggarane vel ikkje gjennomtenkt?

Sitat frå AMBIO rapport.

”Både smålom og storlom hekker i vannene i planområdet. Det utgjør også en viktig del av et kongeørterritorium. Disse artene vurderes å være sårbare for den typen inngrep som en evt. utbygging vil medføre, og det vurderes som sannsynlig at lommene kan oppgi planområdet som hekkeområde. For kongeørn vi både anleggs- og driftfasen medføre uønskede forstyrrelser og kollisjonsrisiko. Tiltaket vurderes å ha stor negativ konsekvens for fugl.”

Konklusjon

Sogn og Fjordane Turlag / Ytre Sogn Turlag vil ráde NVE på det **sterkaste å gå mot byggjing av 132 kV kraftleidning alt 3** som omsøkt. Dalsbotnfjellet prosjektet med tilhøyrande kraftleidning er eit overgrep og kan på ingen måte vere samfunnsøkonomisk forsvarleg. Folkehelse er viktig, turaktiviteten bidrar til ei betre folkehelse, barn og ungdom vert av turlaget inspirert til å oppleve denne resten av urørt natur i nærmiljøet. For vår identitet er det viktig å ha tilgang til dette opprinnelige, dette som skaper fred i sjelen! Naturen vil i større grad enn kronene bidra til innbyggjarane sitt velvære. Ålmenta må innenfor rimelig rekkevidde finne turområde som er inspirerende og energiskapande i sin naturlege form. Dette til vår generasjon og ikkje minst for våre etterkommere.

For Sogn og Fjordane Turlag, naturvernutvalet, leiar Ron Overdevest

For Ytre Sogn Turlag Ron Overdevest, styremedlem.

Med venleg helsing

Ron Overdevest

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Anniken Friis, 5557 2313

Vår dato
21.04.2016
Dykkar dato
23.02.2016

Vår referanse
2015/6232 563
Dykkar referanse
15/2028

NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Tilleggssøknad - Bygging av 132 kV kraftline fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon - Gulen og Masfjorden kommunar

Alle alternativa er i konflikt med landskap, friluftsliv og opplevingsverdi, og vil føre til oppsplitting av store samanhengande naturområde. Konsekvensutgreiinga gir ikkje grunnlag for å vurdere alternativa fullt ut. NVE bør vurdere å sette krav om utgreining av alternativ som går lenger vest, og vurdering av samla belastning på landskap. Det må setjast vilkår som reduserer fare for kollisjon med fugl.

Bakgrunn

Søknad om bygging av ny 132 kV kraftline fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk i Gulen kommune til Frøyset i Masfjorden var til høyring i 2015. Lina skal byggjast med H-master i tre med hengande isolatorer.

Høyringa viste lokal motstand mot å føre lina gjennom Myrdalen i Masfjorden. Søkjar har no utarbeidd tilleggssøknad som viser alternative trasear i dette området. Alternativ 2 og alternativ 3 går begge på vestsida av Myrdalen, men alternativ 2 kryssar dalføret i inste del over til Grindeboden, og følgjer opphaveleg traseforslag (alternativ 1) vidare nordover. Store deler av traseen vil ligge på høgdedrag mellom 300 og 600 moh.

Konsesjonssøknaden omfattar alle alternativ, med søkjar held no alternativ 3 som det primære.

I opphavleg søknad frå 2015 var det presentert ein alternativ trase 2a som går lenger vest og i større grad følgjer eksisterande 22 kV line. Denne er ikkje omsøkt.

Konsekvensutgreiinga

Meldinga som låg til grunn for konsekvensutgreiinga knytt til Dalsbotnfjellet vindkraftverk viste kart med aktuell trase for mogleg overføringsnett til Frøyset i Masfjorden. På denne bakgrunn vart det ikkje stilt krav om ny melding knytt til planlegging av kraftlina.

Konsekvensutgreiinga som ligg til grunn for søknaden er basert på KU-program for vindkraftverket, fastsett av NVE 12. oktober 2011. Fylkesmannen i Hordaland var ikkje

høyringspart i meldingsfasen for KU-programmet. Fylkesmannen vil trekke fram følgjande krav om bruk av metode i vedteke KU-program:

- Landskap: Ved hjelp av fotorealistiske visualiseringer skal tiltakets visuelle virkninger synliggjøres fra nær avstand (opp til ca. 2-3 km) og midlere avstand (fra ca. 3-10 km).
- Friluftsliv og ferdsel: Direktoratet for naturforvaltnings håndbøker nr. 18 "Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan - og bygningsloven" (2001) og nr. 25 "Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder" (2004) kan benyttes i utredningen. Viktige områder skal vises på kart.
- Inngrepsfrie naturområder og verneområder: Tiltakets virkning for inngrepsfrie naturområder skal beskrives kort. Reduksjon av inngrepsfrie naturområder skal tall- og kartfestes.

Fylkesmannens vurdering av alternativa

Store samanhengande naturområde, landskap og friluftsliv

Alle foreslårte traseeval for kraftlinja vil gå gjennom fjellområdet mellom Austgulfjorden og Sleire, eit område som i dag ikkje har større tekniske inngrep. Samla storleik på inngrepsfritt naturområde (INON-område sone 2) vil verte redusert monaleg. Dette er omtala i konsekvensutgreiinga, men det er ikkje lagt fram tal på redusert INON-område eller utarbeidd kart som viser konsekvensane, jf. krav i KU-programmet.

Fylkesmannen vil peike på at det inngrepsfrie området blir splitta i to delområde. Truleg vil alternativ 2 og 3 føre til at mestparten av vestre del ikkje lenger vert regna som inngrepsfritt. Dette er uheldig. Vi viser til at bygging av energianlegg bidrar i vesentleg grad til å redusere omfanget og kvaliteten på større samanhengjande naturområde i landet. Når det gjeld Nordhordland er det gitt konsesjon til ny 440 kV kraftline frå Modalen til Mongstad, og det er ligg føre planar for mange nye småkraftverk i regionen. Dette gjer at det er viktig å vurdere samla belastning på naturområde og landskap.

Søkjar har ikkje utarbeidd fotorealistiske visualiseringar som viser inngrepa, og søknaden gir soleis lite grunnlag for å vurdere landskapsmessige verknader av tiltaket.

I konsekvensutgreiinga er landskapet skildra i ulike delområde. Konsekvensar for landskapet er sett til middels negativt. Alternativ 1 ligg lågare i terrenget, og har etter konsulenten si vurdering liten/middels negativ konsekvens for landskapet.

Myrdalen og fjellområda kring dalføret har stor lokal verdi for friluftsliv. Høyringsuttaler i saken viser at lokalmiljøet går imot bygging av kraftline gjennom sjølve Myrdalen. Dei nye alternativa 2 og 3 går utanom dalføret og søker vurderer difor desse som mindre konfliktfylte enn alternativ 1. I konsekvensutgreiinga vert omsyn til landskap og inngrepsfri natur vektlagt høgare, og konsekvensane er sett til liten /middels negativ.

Fylkesmannen vil vise til at det går etablerte turstiar også på fjellområda rundt Myrdalen, til dømes frå Tangedal til Storenova. Det er ikkje utført ny kartlegging og verdsetting av friluftsområde i tråd med Miljødirektoratet si handbok om kartlegging og verdsetting av friluftsområde¹. Ein har difor ikkje ny og oppdatert informasjon om turområda som bli berørt av tiltaket.

---

¹ [Revidert versjon](#) M 98 2014)

Fylkesmannen viser til at alle alternativa vil vere i konflikt med friluftsliv, opplevingsverdi og landskap. Konsekvensutgreiinga er etter Fylkesmannen er mangelfull. Vi legg til grunn at NVE vil gjennomføre synfaring før ein tek stilling til konsesjonssøknaden. Etter vår vurdering bør søkjar påleggjast å utgreie alternativ lenger vest, jf. alternativ 2a, i tillegg til omsøkte alternativ. Det må leggjast fram oversikt og vurdering av samla belastning på landskapet i regionen.

Biologisk mangfold

Bygging av lina vil føre til kollisjon med fugl. I følgje konsekvensutgreiinga vil langsiktige verknader for lokale hekkefuglar likevel vere små. Konsekvensar er sett til lite – middels negativt for alle alternativ. Ved ein eventuell konsesjon NVE bør sette vilkår avbøtande tiltak, til dømes vurdere å fjerne jordline i luft.

Samandrag

Alle alternativa om ny kraftline frå Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon er i konflikt med landskap, friluftsliv og opplevingsverdi, og vil føre til oppsplitting av eit stort samanhengande naturområde. Konsekvensutgreiinga gir ikkje tilstrekkeleg grunnlag for å vurdere alternativa fullt ut. NVE må vurdere samla belastning på landskap før ein gjer vedtak i saka. Fylkesmannen ber NVE vurdere krav om utgreiing av alternativ som følgjer eksisterande kraftline, jf. alternativ 2a. Ved eventuelt vedtak om konsesjon må det setjast vilkår for å redusere fåre for kollisjon med fugl.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Anniken Friis
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi til:

Forum for Natur og Friluftsliv i Hordaland v/ Bergen Turlag Tove Kristin Sleire Tistel Fylkesmannen i Sogn og Fjordane Masfjorden kommune Hordaland fylkeskommune	Tverrgt. 4/6 Njøsavegen 2 Austfjordvegen 2724 Postboks 7900	5017 6863 5981 5020	BERGEN Leikanger MASFJORDNES Bergen

From: Friis, Anniken <fmhoafr@fylkesmannen.no>
Sent: 21. april 2016 09:48
To: NVE
Cc: FMSF Postmottak; tkstistel@gmail.com; hordaland@fnf-nett.no;
hfk@hfk.no; post@masfjorden.kommune.no
Subject: Høyring - Tilleggssøknad - Gulen og Masfjorden - Bygging av 132 kv
kraftleidning fra planlagte Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset
transformatorstasjon
Attachments: Tilleggssøknad - Bygging av 132 kV kraftline fra Dalsbotnfjellet
vindkraftverk til Frøyset transformatorstasjon.pdf

Tilleggssøknad - Bygging av 132 kV kraftline fra Dalsbotnfjellet vindkraftverk til Frøyset
transformatorstasjon: